

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۱۰، شماره ۳۶، بهار ۱۴۰۱

ص ص: ۱۳۲-۱۱۳

طراحی الگوی پارادایمی جذب خیرین در توسعه ورزش

صادق کرمی^۱ - محمدحسن فردوسی^{۲*} - محسن اسمعیلی^۳ - وحید رفیعی دهبیدی^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شوشتر، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشتر، ایران ۲. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، ایران ۳. استادیار مدیریت ورزشی، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران. ایران ۴. استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۴، تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۶/۰۷)

چکیده

هدف از تحقیق حاضر، طراحی الگوی پارادایمی جذب خیرین در توسعه ورزش بود. روش تحقیق به شیوه کیفی از نوع داده بنیاد و با رویکرد نظام مند بود. برای جمع آوری داده ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش استراس و کوربین (۱۹۹۸) انجام گرفت. جامعه آماری شامل اعضای هیئت علمی، دانشجویان دکتری مدیریت ورزشی، خیرین کشوری و کارشناسان سازمان های اوقاف، مدیران و کارشناسان ادارات کل ورزش و جوانان بود. روش نمونه گیری در ابتدا هدفمند و در ادامه به صورت گلوله برفی بود. تعداد ۲۶ مصاحبه اکتشافی عمیق و نیمه ساختار یافته اجرا شد و تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت. در قالب مدل پارادایمی، یافته ها نشان داد ۱۲ مقوله اصلی به عنوان مؤلفه های مؤثر در جذب مشارکت خیرین شناسایی شدند که عبارت اند از: عوامل علی (توصیه های دینی، انگیزشی) عوامل زمینه ای (فرهنگی- اجتماعی، ساختارها، بسترهای دینی، حمایتی)، عوامل مداخله ای (سیاسی- امنیتی، ارزش ها، نگرشی، عملکرد گذشته)، راهبردها (تخصصی سازی مشارکت مردمی) و پیامدها (توسعه ای آثار مثبت مشارکت مردمی) بودند. جذب مشارکت خیرین برای توسعه ورزش به عنوان مقوله محوری شناسایی شد. نتایج نشان داد ایجاد هماهنگی بین ادارات در جهت رفع مشکلات مشارکت خیرین، هم اندیشی ارگان های مرتبط با ورزش، تشکیل جلسه با معتمدین و روحانیون جهت توجیه و بیان اهمیت ورزش، از جمله عوامل جذب خیرین برای توسعه ورزش بود. پیشنهاد می شود جهت جذب مشارکت خیرین برای توسعه ورزش، تفسیری از روایات و احادیث دینی یافت که دلالت بر اهمیت ورزش داشته باشد. همچنین عواملی که باعث تقویت انگیزه خیران ورزشکار می شود، شناسایی و توسعه داده شوند.

واژه های کلیدی

جذب خیرین، وقف، مشارکت مردمی، توسعه ورزش.

مقدمه

بهره‌گیری از ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و تخصص‌های مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد در تمام حوزه‌ها راهگشا و تأثیرگذار است. از این‌رو جوامع موفق و توسعه‌یافته همواره تلاش می‌کنند تا از این ظرفیت‌ها به نحو مطلوب استفاده نمایند. البته هر جامعه‌ای متناسب با نظام فرهنگی خود، نوع ویژه‌ای از مشارکت مردمی را داراست. لذا بر این مبنا در جامعه ایران، غالب اشکال مشارکت‌های مردم در بافت ساختار ارزش‌های مذهبی صورت گرفته است و اصیل‌ترین احساسات، عواطف و خواسته‌های ایرانیان، ریشه در باورها و ارزش‌های مذهبی دارد و با نگاهی گذرا به منابع اسلامی درمی‌یابیم، اعمالی که از نظر اسلام نیک شمرده شده‌اند، اعمالی هستند که خیرخواهی و دیگرخواهی در آن بروز و ظهور دارد و به‌نوعی منفعت دیگران در آن نهفته است (۱۸) و قرآن کریم در باب گذرا بودن زندگی این جهانی، رفتار مسئولانه انسان مسلمان در آباد ساختن دنیا و به سامان آوردن بی‌نظمی‌ها و کاستی‌ها و زندگی جاودان در جهان آتی، این‌گونه می‌فرماید: "آن کسانی که به غیب ایمان دارند و نماز به پای می‌دارند و از هر چه روزی ایشان کردیم به فقیران و درماندگان انفاق می‌نمایند" (سوره بقره، آیه ۳). یکی از پدیده‌های اجتماعی که در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته و آحاد مردم را تحت تأثیر قرار داده، تربیت‌بدنی و ورزش است؛ از این‌رو، سرمایه‌گذاری در آن موجب کاهش هزینه‌ها در بخش‌های بهداشت، درمان و مراکز مبارزه با مفسدات اجتماعی و پایین آوردن سطح ناهنجاری‌های فردی و اجتماعی می‌شود؛ پس حوزه ورزش با توجه به ارتباط مستقیم آن با سلامت افراد جامعه از یک-سو و کمبود امکانات و تجهیزات در این حوزه، به‌ویژه در مناطق محروم و دورافتاده از سویی دیگر، نیازمند حضور گسترده، نظام‌مند و برنامه‌ریزی‌شده خیرین است. در همین راستا و به‌منظور گسترش کمی و کیفی فرهنگ خیریه در

جامعه و استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های مادی و معنوی خیرین و ترغیب آن‌ها در تأمین نیازهای ورزشی جامعه در مناطق مختلف کشور و همچنین هدایت اصولی و ساماندهی کمک‌های مالی و تخصصی خیرین، رفع موانع موجود، تسهیل امر مشارکت خیرین و تشویق و ترغیب آن‌ها به مشارکت مجدد، لازم است تا سازوکار معینی پیش‌بینی و اتخاذ گردد (۸). پژوهشگران بر این باور هستند که ورزش و فعالیت‌های مرتبط با آن برای جمع‌آوری اعانه و امور خیریه داوطلبانه، بسیار جذاب است و فرصتی را برای شرکت در دو امر مهم (ورزش و امور خیریه) به‌صورت هم‌زمان فراهم می‌آورد. بنابراین مشارکت جمعی برای موفقیت در صنعت ورزش و کاربرد آن امری ضروری است و امروزه ورزش از طریق به‌کارگیری ابزارهایی چون حمایت ورزشی و دانش بازاریابی صنعتی موجبات توسعه و به‌روزرسانی خود را فراهم می‌آورد. حمایت مالی در ورزش اهدافی را دنبال می‌کند که این اهداف الزاماً اهداف سازمانی نیستند و مدیران شرکت‌ها زمانی که قصد دارند حامی مالی یک سازمان ورزشی شوند، علاوه بر اهداف اقتصادی (افزایش درآمد، کسب سود بیشتر و غیره)، اهداف غیراقتصادی (حسن نیت، نوع‌دوستی، بهبود روحیه کارمندان و غیره) را نیز دنبال می‌کنند؛ به‌طوری‌که حتی می‌توان سرمایه‌گذاری در ورزش را به‌عنوان یک ابزار سیاست خارجی دانست (۲۳). افروزه (۱۳۹۶)، معتقد است که ترویج ملی خیریه در ورزش، می‌تواند نوعی مسئولیت اجتماعی تلقی شود که دارای سودی دوطرفه است و پیشنهاد می‌کند که با مشارکت نهاد ترویج‌کننده مسئولیت اجتماعی، به توسعه حوزه ورزش نیز همت گمارده شود (۱). بنابراین حمایت، یکی از شیوه‌های سرمایه‌گذاری در ورزش و از محورهای بازاریابی ورزشی است که در سایه آن رویدادهای سازمان‌دهی شده نیز مورد حمایت قرار می‌گیرند. به نظر می‌رسد با شناسایی عوامل شناخته‌شده

شاهد برطرف کردن چالش‌های حوزه تأمین مالی ورزش همگانی، افزایش کانال‌های درآمدزایی و بهره‌وری بیشتر، جامعه‌ای سالم‌تر شامل جنبه‌های جسمانی، روانی و اجتماعی باشیم؛ به‌طوری‌که با تزریق دانش روز به بدنه اجرایی ورزش کشور به‌ویژه در حوزه مدیریت مالی و بازاریابی باعث بهبود وضعیت موجود خواهد شد (۱۶). علاوه بر این، حسن نیت حاکم درک شده، تأثیر مستقیم مثبتی بر روی اهداف رفتاری حامیان مالی خواهد داشت که خود از عوامل پیش‌بینی‌کننده و پیامدهای حمایت در محیط‌های مشارکتی ورزش است. از طرفی با توجه به وضعیت نابسامان اقتصاد کشور، تأمین منابع مالی در بخش ورزش، تنها با اکتفا به بودجه و قراردادهای حمایت مالی میسر نمی‌شود، از این‌رو یکی از شیوه‌های باارزش در تأمین مالی مراکز و خدمات عمومی، استفاده از فرهنگ وقف و جذب خیرین است (۹)، به‌طوری‌که کمک‌های خیریه، تأمین‌کننده بخش قابل‌توجهی از بودجه آموزش عالی است و از طرفی نیکوکاران و خیرین فداکار و فرهنگ‌دوست از مؤثرترین عوامل تعالی و پیشرفت امر آموزش و فرهنگ جامعه ایران بوده‌اند و در این وادی قدم‌های مؤثر برداشته‌اند؛ اما بخش ورزش از این‌گونه کمک‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها، مهجور مانده است تا بدان‌جا که حیدری‌فرد (۱۳۹۶)، موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی را مشتمل بر چهار دسته تشخیص داد که به ترتیب شامل: موانع قانونی اجرایی، اعتقادی، فرهنگی-اجتماعی و موانع مربوط به خود ورزش بودند (۸). موانع و سدهایی در راه کمک مردم اعم از خیر بالقوه یا بالفعل به امور عام‌المنفعه وجود دارد که مسئولان می‌توانند با شناخت این موانع و برطرف ساختن آن‌ها، خیرین را در این امر کمک نموده و مشکلی از مشکلات جامعه را حل نمایند و در این خصوص

از عواملی همچون حاکمیت سیاسی کارآمد، تعهد اجرایی مدیران، تسهیلات و تجهیزات استاندارد، گروه‌های ذی‌نفع، بودجه و حمایت مالی که در موفقیت‌های ورزشی مؤثر هستند استفاده کنند (۲۶). تأثیر کمک‌های خیرخواهانه جامعه بر ورزش، برای همگان هویدا است و با نگاهی به این مساعدت‌های خیرخواهانه انجمن‌های مردم‌نهاد و یا سازمان‌های رسمی جهانی و ورزشکاران مطرح جهان، می‌توان به اهمیت مسئله پی برد. در این راستا کمیته بین‌المللی المپیک^۱ در صفحه رسمی خود به دلیل میزان تأثیر ورزش بر دیگر جنبه‌های زندگی بشری، تشویق به مشارکت خیرخواهانه در ورزش را در دستور کار قرار داده است و سعی در شناساندن سازمان‌های خیریه غیررسمی، مردم‌نهاد و فعال در ورزش دارد. این کمیته در برنامه‌ای تحت عنوان ورزش و جامعه فعال^۲، از طریق کمک‌های توسعه‌ای ۲۵۰۰۰ دلاری جهت توسعه ورزش در مناطق محروم جهان، اقدامات مؤثری انجام داده است. همچنین انجمن اسکیتستان^۳ از سال ۲۰۰۸ فعالیت خیرخواهانه خود در جهت توانمندسازی جوانان، به‌ویژه دختران سنین بین ۱۷-۵ ساله را شروع کرد و در سال ۲۰۱۸، به موفقیت‌های بین‌المللی از جمله آموزش و دسترسی رایگان به امکانات ورزشی در افغانستان، کامبوج، افریقای جنوبی و... دست یافت. به همین شیوه موسسه PSD^۴ نیز با پیاده‌سازی انواع برنامه‌های ورزشی برای سرخپوستان، شرق هند و همچنین آموزش رایگان معلمان و مربیان ورزشی برای بالا بردن اعتمادبه‌نفس و تندرستی مردم محروم، از طریق ارتقاء زیرساخت‌های ورزشی رایگان و کمک‌های خیریه ورزشی به این مناطق، فعالیت نموده است (۳۲).

جذب کمک‌های نیکوکاران، مستلزم تعامل موفق با آن‌هاست و مواجهه موفق با کنشگران این عرصه، نیازمند

فهم دنیای ذهنی ایشان است و تنها با موضع رفتارگرایانه یا رویکرد مهندسی، طراحی مکانیکی رویه‌ها از بالا، نگاه سطحی و از بیرون به خیران و تحمیل چارچوب‌های مفروض متخصصان و نخبگان، میسر نمی‌شود. کارگزاران و کارشناسانی که درگیر جلب کمک‌های خیران هستند نیازمند آنند که به فهمی درونی از ذهنیات و رفتار خیران دست یابند. فهم پیچیدگی‌ها و پویایی‌های تفسیرها، تعریف‌ها، انگیزه‌ها و کنش‌های عام‌المنفعه خیران، مستلزم کنجکاوی علمی در این مورد است. لذا فهم این معنا با اتخاذ رویکردی فعالانه و در تعامل مستقیم با خیران برای درک دریافت‌ها، تجربه‌ها و روایت‌های شخصی آن‌ها از این تجربه امکان‌پذیر است (۱۵). بنابراین امروزه به دلیل گستردگی و تنوع زمینه‌های مشارکت، این مقوله عامل موفقیت هر برنامه و توسعه به‌شمار می‌رود و نباید به برداشتی محدود از مفهوم فراگیر مشارکت اکتفا کنیم و در همین ارتباط رئیس ستاد خیرین ورزشی در گفتگو با رادیو ورزش (سایت رادیو ورزش، ۱۳۹۶) نسبت به فعالیت‌های خیریه ورزش‌یار در جامعه و فرهنگ‌سازی درست تأکید داشت و گفت: "در طول دو سال و نیم گذشته، وزارت ورزش و جوانان، تلاش کرد کمک‌هایی که به سمت جامعه ورزش روانه می‌شود را ساماندهی و در سطح کشور نهادینه کند و خیرین نیز متوجه‌اند که با کمک به جوانان قطعاً به شکوفایی استعدادهای آن‌ها، پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و اعتیاد و شادی و نشاطشان کمک کرده‌اند و بر نقش رسانه، ورزشکاران نامدار، علمای دینی، متخصصین در جلب نظر خیرین تأکید داشت" (۱۲). نیاز کشور ما به ورود خیرین، بسیار بیشتر و متنوع‌تر از چیزی است که بتوان آن را در چارچوب فعالیت خیرین مدرسه‌ساز قرار داد و حوزه ورزش و احداث فضاهای ورزشی، نیازمند ورود خیرین و کمک آن‌ها به دولت است. ضرورت جذب مشارکت خیرین در بخش ورزش و نیاز به گسترش فرهنگ خیریه ورزشی و

فرهنگ‌سازی برای مشارکت گسترده مردم در خیریه ورزشی تا به حدی بود که بازرس مجمع خیران ورزش‌یار استان اصفهان (خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۷) بیان داشت که این دغدغه منجر به تشکیل مجمع خیران ورزش‌یار استان اصفهان شد (۱۰). مشارکت در توسعه ورزش در اروپا نیز بر پایه مشارکت درآمدی، در کار داوطلبانه و شرکت‌های خصوصی در تأمین مالی ورزش صورت می‌گیرد. بنابراین در کشورهای پیشرفته نیز بر روی مشارکت خیرین و بخش خصوصی برای توسعه ورزش، برنامه‌ریزی می‌کنند و سهم مشارکت دولت‌ها در پایین‌ترین سطح قرار دارد (۱۶). در کشور ما نیز با توجه به گستردگی دولت و بودجه‌های محدود آن، می‌توان با بهره‌گیری از ظرفیت بالای خیرین، در امر توسعه ورزش گام‌های اساسی برداشت. با توجه به این‌که توافق جامعی در زمینه مفهوم‌سازی انگیزه‌های خیرین در ورزش وجود ندارد؛ این اختلال مفهومی، همراه با فقدان ابزارهای روان‌سنجی صحیح، مانع از درک این انگیزه‌ها در ورزش شده و از طرفی مشارکت خیرین با توسعه، ارتباط تنگاتنگی دارد. توسعه، جریانی است که در خود، تجدید حیات و جهت‌گیری متفاوت کل نظام اقتصادی- اجتماعی و بهبود میزان تولید و درآمد را در بر دارد. توسعه در بسیاری از موارد، حتی عادات و رسوم و عقاید مردم را نیز در بر می‌گیرد. رابطه ورزش با پدیده‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، حاکی از اهمیت این پدیده و نقش آن در برنامه‌های توسعه ملی کشورهاست و در یک نگاه کلی، توسعه و پیشرفت ورزش در هر کشور با اقتدار آن کشور رابطه نزدیکی دارد (۲). بنابراین برای ایجاد توسعه ورزش، باید از تمام ظرفیت‌های موجود در کشور استفاده نمود که مهم‌ترین این ظرفیت‌ها، ورود خیرین به ورزش است. به همین دلیل اولین سؤالی که برای پژوهشگر به وجود آمد این بود که چرا از خدمات خیرین در توسعه ورزش کشور استفاده بیشتری نمی‌گردد؟

دانشجویان دکتری مدیریت ورزشی، کارشناسان سازمان اوقاف و همچنین تمام خیرین کشوری که در تمام زمینه-های مشارکت مردمی فعال بوده و یا هستند، تشکیل می-داد. برای نمونه-گیری از روش هدفمند و تکنیک گلوله برفی استفاده شد. در این تکنیک، نمونه-گیری تا زمانی تداوم می-یابد که پژوهش به اشباع نظری و کفایت برسد.

بر این اساس از ۲۶ نفر مصاحبه به عمل آمد که از مصاحبه ۲۳ به بعد اشباع نظری حاصل گردید. تمامی مصاحبه‌ها توسط محقق ضبط شد و بلافاصله پس از انجام هر مصاحبه، تجزیه و تحلیل داده‌های آن به‌منظور تعیین شاخصه‌های اصلی صورت گرفت. روایی تحقیق با رعایت شاخص‌های مربوط به تأییدپذیری، انتقال‌پذیری و اعتماد مورد بررسی قرار گرفت. در تحقیق کنونی از پایایی بازآزمون برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام گرفته، استفاده شده است. برای محاسبه پایایی بازآزمون از میان مصاحبه‌های انجام گرفته، ۳ مصاحبه به‌عنوان نمونه انتخاب و هر کدام از آن‌ها در یک فاصله زمانی کوتاه و مشخص (۲۰ روز) دوباره کدگذاری شدند. سپس کدهای مشخص شده در دو فاصله زمانی برای هر کدام از مصاحبه‌ها با هم مقایسه گردیدند. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در دو فاصله زمانی با هم مشابه بودند به‌عنوان "توافق" و کدهای غیر مشابه به عنوان "عدم توافق" مشخص شدند. روش محاسبه پایایی بین کدگذاری‌های انجام گرفته به وسیله محقق در دو فاصله زمانی بدین ترتیب بود (۲۸):

$$100 \times \frac{2 \times \text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} = \text{درصد ضریب پایایی}$$

بازآزمون

همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌شود، تعداد کل کدها که توسط محقق در دو بازه زمانی به ثبت رسیده است، برابر ۷۳ بود؛ تعداد کل توافقات بین این کدها ۳۱ و

اهمیت استفاده از ظرفیت خیرین تا بدانجا است که پژوهش‌هایی در این زمینه با رویکردهای متفاوت در سطح داخلی و خارجی صورت پذیرفته است. بنابراین برای درک ذهنیات درونی خیرین و جهت دادن به این تجربه‌ها و آشناسازی خیرین با دیگر حوزه‌های نیازمند به مشارکت، و به دلیل اهمیت موضوع و فقدان تحقیقات علمی در زمینه دلایل مشارکت پایین خیرین در ساخت اماکن ورزشی، محققین را بر آن داشت تا با بررسی‌های علمی، طی مصاحبه‌هایی با خیرین کشوری، عواملی که در جذب خیرین برای توسعه ورزش مؤثرند را شناسایی نموده تا بستر مناسبی برای مشارکت خیرین در حوزه ورزش فراهم گردد. بنابراین، با توجه به موارد ذکرشده، پژوهشگران در این پژوهش سعی در یافتن پاسخی برای سؤالات زیر دارند:

عوامل مؤثر در جذب مشارکت خیرین در توسعه ورزش کدامند؟ چه عواملی مانع از مشارکت خیرین در توسعه ورزش می‌شوند؟ و همچنین الگوی مناسب برای جذب و مشارکت خیرین جهت توسعه ورزش چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق با روش کیفی و ماهیت اکتشافی و باهدف بسط دانش و شناخت وضعیت موجود انجام شد. در مرحله اول به شکل کتابخانه‌ای به مطالعه و بررسی کتب، مقالات، اسناد و سایت‌های اینترنتی پرداخته شد. در مرحله دوم (مصاحبه‌های کیفی)، برای ساخت الگوی پیشنهادی پژوهش از روش نظریه برخاسته از داده‌ها (گرندد تئوری)^۱ استفاده شد. در این تحقیق رویکرد نظام‌مند منتسب به استراس و کوربین (۱۹۹۸) محور کار قرار گرفت. برای جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه‌های کیفی به شکل نیمه ساختاریافته استفاده شد. جامعه آماری تحقیق را اساتید، صاحب‌نظران و متخصصان مربوط به مدیریت ورزشی،

تعداد کل عدم توافقات بین این کدها برابر ۱۲ بود. پایایی بازآزمون برای مصاحبه‌های انجام گرفته با استفاده از فرمول ذکر شده برابر ۸۵ درصد بود. باتوجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها تأیید می‌شود و می‌توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب بود.

جدول ۱. میزان درصد پایایی از طریق روش کدگذاری مجدد

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	P1	۲۹	۱۲	۵	۸۳٪
۲	P9	۲۱	۹	۳	۸۵٪
۳	P22	۲۳	۱۰	۳	۸۷٪
کل		۷۳	۳۱	۱۱	۸۵٪

نتایج و یافته‌های تحقیق

دیپلم بودند. ۳/۸ درصد از پاسخگویان دارای سن بین ۴۰-

۳۰ سال، ۷/۷ درصد سن بین ۵۰-۴۱ سال، ۳۰/۸ درصد سن بین ۶۰-۵۱ سال و ۵۷/۷ درصد نیز ۶۰ سال به بالا بودند. سمت مصاحبه‌شوندگان نیز، شامل ۲۷ درصد از اساتید مدیریت ورزشی، ۵۷/۷ درصد از خیرین، ۷/۷ درصد از کارمندان وزارت ورزش و جوانان و ۷/۷ درصد نیز از کارمندان حج و اوقاف بودند.

براساس اطلاعات جمعیت‌شناختی در جدول (۲)، تعداد کل نمونه ۲۶ نفر بود که تعداد ۸ نفر (۳۴/۶ درصد) را زنان و ۱۷ نفر (۶۵/۴ درصد) را مردان تشکیل دادند. طبق متغیر میزان تحصیلات پاسخ‌دهندگان، ۲۷ درصد دارای مدرک دکتری و دانشجوی دکتری، ۱۵/۴ درصد کارشناسی ارشد، ۳۰/۸ درصد کارشناسی و ۳/۸ درصد دیپلم و زیر

جدول ۲. اطلاعات جمعیت شناختی مشارکت‌کنندگان

شاخص‌ها	تعداد	درصد
سن	۳۰-۴۰	۱
	۴۱-۵۰	۲
	۵۱-۶۰	۸
	۶۰ سال به بالا	۱۵
جنس	زن	۹
	مرد	۱۷
میزان تحصیلات	دیپلم و زیر دیپلم	۱
	فوق دیپلم	۶
	لیسانس	۸
	فوق لیسانس	۴
	دانشجوی دکتری و دکتری	۷
	اساتید مدیریت ورزشی	۷
سمت و عنوان مصاحبه‌شونده	خیرین	۱۵
	کارشناس وزارت ورزش و جوانان	۲
	کارشناس اداره اوقاف	۲

موضوعی در فرایند کدگذاری محوری، در قالب ۳۰ مقوله قرار گرفتند. در فرایند کدگذاری محوری، مقوله "جذب مشارکت خیرین در ورزش" به عنوان پدیده محوری در نظر گرفته شد.

در فرایند کدگذاری، ابتدا به شناسایی و تحلیل گزاره-های خام از مصاحبه‌های انجام گرفته پرداخته شد (جدول ۳) که در مجموع تعداد ۴۳۹ گزاره ایجاد شد. سپس در مرحله کدگذاری باز، تعداد ۱۲۸ کد غیر تکراری در قالب مفاهیم ایجاد شد. این تعداد از کدها بر اساس مشابهت

جدول ۳. نمونه‌ای از کدگذاری باز و شکل‌دهی مفاهیم

کدگذاری باز (مفاهیم)	گزاره‌های خام
انعکاس ظرفیت‌های ورزش	پرداختن به ظرفیت‌های ورزش در کم کردن بسیاری از مشکلات جامعه
درونی شدن اقدامات انسان دوستانه	درونی شدن مشارکت مردمی در بین مردم
بالا رفتن میزان همکاری و تعاون	بالا رفتن روحیه فرد خیر با مشارکت مردم
تبلیغ متولیان ورزش به مشارکت خیرین	تبلیغ متولیان ورزش برای بالا بردن آگاهی مردم
تبلیغ از طریق ورود نامداران ورزش به عرصه خیری	پیش‌قدم شدن نامداران ورزش در امر مشارکت
نقش رسانه‌های جمعی	تأثیر رسانه‌های جمعی در انتخاب نوع مشارکت
ارتباطات	سوق دادن خیرین به سمت مشارکت در ورزش توسط درخواست‌های مردمی از خیرین
پوشش خبری	پوشش خبری مشارکت‌های مردمی در ورزش
مصاحبه	مصاحبه با خیرین حوزه ورزش
معرفی راه‌های درآمدزایی	درآمدزایی از طریق توسعه ورزش
معرفی راه‌های اشتغال‌زایی	اشتغال‌زایی از طریق توسعه ورزش
پرورش استعدادها	پرورش ورزشکار و ترانسفر به لیگ‌های معتبر
تدوین برنامه تخصصی درآمدزایی	تدوین و پخش برنامه‌های تخصصی در جهت درآمدزایی
تشویق دیگران توسط خیرینی که تجربه مشارکت ورزشی دارند	نقش تشویق دیگران توسط خیرینی که تجربه مشارکت ورزشی دارند
رفع نیازهای یک حوزه مشخص	سوق دادن خیرین به سمت یک حوزه مشخص توسط روحانیون، معتمدین و ارگان‌های سیاسی و مذهبی
تأثیر مراسم‌های دینی بر نوع انتخاب	تأثیر مراسم‌های دینی بر انتخاب نوع مشارکت
احساس مسئولیت	ایجاد احساس مسئولیت خیرین در برابر مردم و جامعه
نقش رسانه‌ها	توجه رسانه‌های گروهی و مطبوعات به ورزش و حمایت ورزشی
متقاعد کردن خیرین	استفاده از الگوهای ورزشی در متقاعد کردن خیرین برای مشارکت در ورزش
متقاعد کردن مسئولین	استفاده از الگوهای ورزشی در متقاعد کردن مسئولین برای حمایت توسعه ورزش
متقاعد کردن خیرین	استفاده از باشگاه‌های پرطرفدار در متقاعد کردن خیرین برای مشارکت در ورزش
تقدیر و احترام	دعوت از خیرین برای تماشای مسابقات و ایجاد موقعیت‌های مهمان‌نوازی
داشتن اتاق فکر در مجمع خیرین	داشتن اتاق فکر در مجمع خیرین برای هدایت مشارکت‌ها به دیگر حوزه‌ها

نظریه پرداز کمک می‌کند تا فرآیند نظریه را به سهولت انجام دهد. بر اساس داده‌ها در جدول (۴ الی ۸)، بخش کوچکی از نتایج کدگذاری باز بر اساس کدهای ثانویه و تمام کدهای مفهومی و مقوله‌های اصلی و فرعی ارائه شده است.

در مرحله بعد، کدهای اولیه به علت تعداد فراوان آن‌ها به کدهای ثانویه تبدیل می‌شوند و چند کد ثانویه تبدیل به یک کد مفهومی می‌شود. هدف از این مرحله، برقراری رابطه بین طبقه‌های تولید شده در مرحله کدگذاری باز است. این کار بر اساس مدل پارادایم انجام می‌شود و به

جدول ۴. کدهای باز و مقوله‌های مربوط به پیامدها

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
توسعه آثار مثبت وقف	افزایش سلامتی جامعه	انعکاس ظرفیت‌های ورزش
	افزایش نوع دوستی و تعاون	درونی شدن اقدامات انسان دوستانه، بالا رفتن میزان همکاری و تعاون، تبلیغ متولیان ورزش به مشارکت خیرین، تبلیغ از طریق ورود نامداران ورزش به عرصه خیری
	توسعه تجهیزات و امکانات ورزشی	نقش رسانه‌های جمعی، ارتباطات، پوشش خبری، مصاحبه
	توسعه کسب و کار ورزشی	معرفی راه‌های درآمدزایی، معرفی راه‌های اشتغال‌زایی، پرورش استعدادها، تدوین برنامه تخصصی درآمدزایی

جدول ۵. کدهای باز و مقوله‌های مربوط به راهبردها

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
تخصصی سازی وقف	جهت‌دهی	تشویق دیگران توسط خیرینی که تجربه مشارکت ورزشی دارند، رفع نیازهای یک حوزه مشخص، تأثیر مراسم‌های دینی بر نوع انتخاب، احساس مسئولیت، نقش رسانه‌ها، متقاعد کردن خیرین، متقاعد کردن مسئولین
	کارشناسی وقف	داشتن اتاق فکر در مجمع خیرین، جلب نظر متخصصین ورزشی
	مدیریت پروژه‌های وقف	آگاهی از هزینه‌کرد، نگهداری پروژه‌های وقف، نظارت شخصی بر مجموعه ساخته‌شده، تهیه گزارش، برقراری ارتباط، حفظ و تقویت ارتباط، افزایش شمار مشارکت خیرین، برنامه‌ریزی

جدول ۶. کدهای باز و مقوله‌های مربوط به عوامل علی

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
توصیه‌های دینی	سفارش‌های دینی	سفارش‌های دین به نیکوکاری، عدم سفارش دین به توسعه ورزش، نقش روایات و احادیث در انتخاب نوع مشارکت
	مقبولیت	کار خیر محسوب شدن مشارکت در امور ورزشی، تفسیر درست از روایات
	انگیزه‌های درونی	شناخت انگیزه‌ها، نیکوکاری، احساس رضایت
عوامل انگیزشی	انگیزه‌های بیرونی	اجر اخروی، تشویق خانواده، قدردانی از خیرین، نام‌گذاری شخصی
	شناخت و آگاهی	آگاهی از تأثیرات اجتماعی ورزش، آگاهی از تأثیرات اقتصادی ورزش
	نیازسنجی ورزشی	برگزاری همایش‌ها، مطالعه و تحقیق، هم‌اندیشی و تبادل نظر، مستند خیرین، مستند ورزشکاران خیر، اولویت‌بندی نیاز جامعه، درک خیر از نوع نیازهای جامعه

جدول ۷. کدهای باز و مقوله‌های مربوط به عوامل زمینه‌ای

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
بسترهای دینی	عوامل مذهبی	تأثیر دیدگاه دینی در تصمیم‌گیری، تقویت سنت حسنه وقف
ساختارها	نقش دولت	عدم پابندی دولت نسبت به تعهدات خود، دخالت ارگان‌ها در تصمیم‌گیری، مشارکت بخش‌های دولتی، عدم همکاری ارگان‌های دولتی

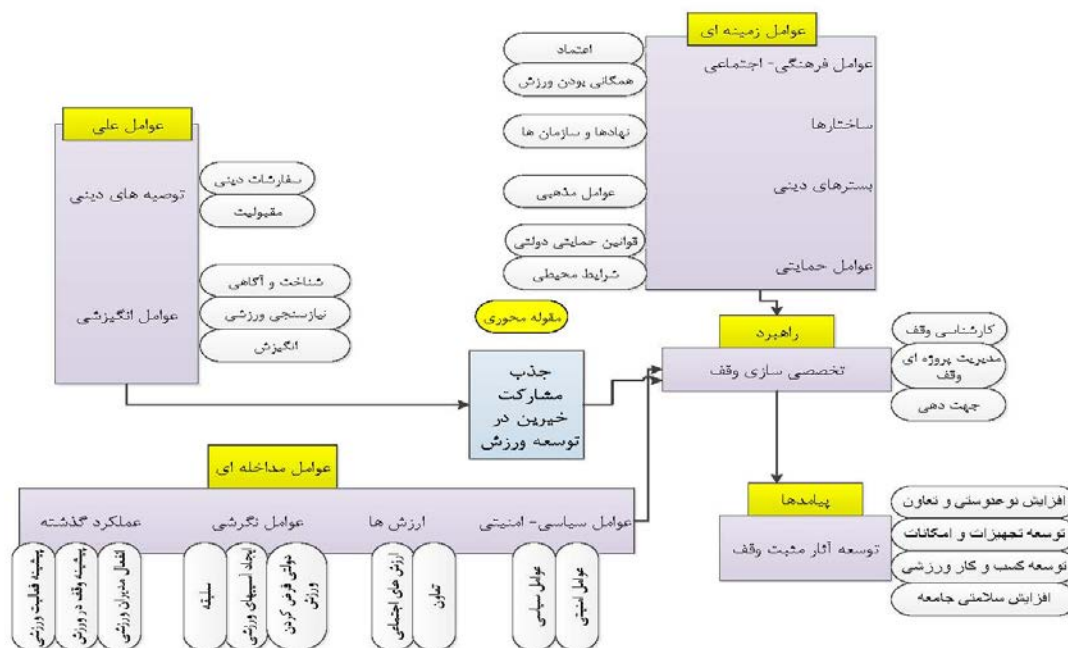
برگزاری جلسه با ارگان‌های دخیل در امور خیریه، انتخاب تخصصی اعضا	نهادهای و سازمان‌ها	
انجمن		
استفاده خیرین از تجهیزات لجستیکی ادارات ورزشی	شرایط محیطی و فیزیکی	
وضع قوانین دولتی، طرح‌های حمایتی، قوانین دست‌وپاگیر دولتی،	قوانین حمایتی دولتی	عوامل حمایتی
بخشنامه‌های حمایتی		
عدم اعتماد خیرین به دولت	اعتماد	عوامل فرهنگی -
اقدام به همگانی کردن ورزش	همگانی بودن ورزش	اجتماعی

جدول ۸. کدهای باز و مقوله‌های مربوط به عوامل مداخله‌گر

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
ارزش‌ها	ارزش‌های اجتماعی	تصورسازی مثبت از خیرین حامی ورزش، منزله اجتماعی پایین ورزش نسبت به مذهب، داشتن درگیری و نزاع در محیط ورزشی، بروز فساد اقتصادی در ورزش، کم‌رنگ شدن روح پهلوانی در ورزش، استفاده از ظرفیت‌های ورزش، تأثیر فرهنگ بر انتخاب نوع مشارکت
		حس همدلی در جامعه، همکاری مستمر، همکاری همه‌جانبه با خیرین
		انتقال اجباری خیرین به دیگر حوزه‌ها
		عدم شناخت از ورزش، تأثیر سابقه ورزشی خیرین
عملکرد گذشته	پیشینه فعالیت ورزشی	داشتن تجربه در ساخت اماکن ورزشی، اظهار ندامت از انجام خیریه ورزشی
		پیشینه وقف در ورزش
		آسیب‌های ورزشی
		تأثیر آسیب‌های ورزشی بر نگرش، تأثیر آسیب غیرقابل جبران بر نگرش
عوامل نگرشی	دولتی فرض کردن ورزش	توسعه ورزش را از وظایف دولت دانستن
		تنگ‌نظری مسئولین، موضع‌گیری علیه برخی خیرین، تفاوت دیدگاه مسئولین، مانع‌تراشی مسئولین
		سلیقه
		مزاخمت افراد و مسئولین سودجو، عدم امنیت جانی و مالی برای خیرین و خانواده
عوامل سیاسی - امنیتی	امنیت	فشارهای سیاسی
		عوامل سیاسی

با توجه به تعداد زیاد کدهای باز و محدودیت حجم صفحات مقاله، در ادامه، مفاهیم مستخرج از کدهای باز در مقوله‌های پارادایمی پدیده محوری، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها جای گرفت.

با توجه به شکل ۱ (مدل پارادایمی) مقوله "جذب مشارکت خیرین در ورزش" به‌عنوان پدیده محوری در نظر گرفته شد.

شکل ۱. مدل پارادایمی عوامل مؤثر بر جذب مشارکت خیرین در توسعه ورزش

بحث و نتیجه‌گیری

تلخیص یافته‌ها در مرحله کدگذاری محوری تحقیق و بر اساس مدل پارادایمی، بر اساس ابعاد شش‌گانه مشخص شدند. در این پارادایم، جذب مشارکت خیرین در ورزش به‌عنوان اولین بعد و پدیده محوری در نظر گرفته شد و سایر مقوله‌ها حول محور این مقوله طراحی گردیدند. مشارکت خیرین در توسعه ورزش تا بدان‌جا مهم ارزیابی شد که برخی پژوهش‌ها به کار بردن فعالیت‌های بازاریابی از قبیل جذب حمایت‌های مالی باهدف پیشبرد پروژه‌های ورزشی را ضروری دانسته و یکی از راه‌های تأمین بودجه کافی جهت انجام فعالیت‌های ورزشی را استفاده از حمایت‌های مالی عنوان می‌کنند که از مهم‌ترین منابع درآمدی در ورزش امروزی است.

دومین بعد شرایط علی بود و دربرگیرنده شرایطی است که بر مقوله محوری (پدیده محوری) تأثیر می‌گذارد و دارای دو مقوله (توصیه‌های دینی و عوامل انگیزشی) بود. کشور ما به دلیل بافت مذهبی و قدرت و نفوذ مذهب در اعتقادات مردمی، فرمایشات خداوند متعال در قرآن کریم و یا احادیث و روایات و معصومین، همیشه راهگشا و چراغی برای

نمایاندن راه درست برای مردم بوده و هست. لذا استفاده از این رهنمودها در بخش وقف و ورزش باید موردتوجه بوده و ارتباطی منطقی بین وقف و ورزش (قبول داشتن هزینه کردن در ورزش، به‌عنوان کار خیر) را برای خیرین تعریف نمود. افروزه (۱۳۹۶) طی مطالعه خود در این مورد بیان می‌کند که وجود تعاریف صحیح‌تر و جامع‌تر از فرهنگ وقف می‌تواند گستره بیشتری از افراد را زیر چتر خود درآورد. شهروندان با اعتقادات مذهبی قوی در مقایسه با سایرین، مشارکت بیشتری در فعالیت‌های خیریه داشته‌اند و باورهای مذهبی از عوامل تعیین‌کننده کنش‌های داوطلبانه و بشردوستانه است که همسو با نتایج به‌دست آمده بود (۱). با توجه به مصاحبه‌ها و بررسی چندین باره آن‌ها، بیشترین مقوله‌ای که مورد تأکید خیرین بود و از آن به‌عنوان راهنمای انجام کار خیر نام می‌بردند، مقوله توصیه‌های دینی در مورد وقف و خیریه و راه‌های مصرف آن بود که در اسلام تأکید بسیاری بر وقف در ساخت پل‌ها، معابر، آموزش و مساجد شده است. بنابراین باید نسبت به گسترش دایره وقف و خیریه در بین جامعه و خیرین تلاش صورت پذیرد.

در تبیین بخش انگیزش، یافته‌های فیلو^۱ و همکاران (۲۰۱۹)، بیانگر میزان اهمیت این مؤلفه است. آن‌ها بیان کردند عوامل مهم و تأثیرگذار در جذب خیرین شامل عوامل اجتماعی، تبلیغات، قدردانی، وجهه شخصیتی و اجتماعی، جوایز متنوع و انگیزه دادن به خیرین در ورزش بوده است (۲۵). یعقوبی (۱۳۹۹) به این نتیجه رسید که شناخت و آگاهی نسبت به تأثیرات اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و حتی سیاسی ورزش، میزان رغبت در خیرین را بالا خواهد برد. خیریه در ورزش می‌تواند به‌عنوان یکی از برنامه‌ها و رفتارهای برآورده ساختن نیازهای جامعه تلقی گردد. لذا آگاهی‌بخشی از این نیاز توسط رسانه‌ها و نحوه مشارکت خیرین در ورزش می‌تواند از طریق رسانه‌ها انجام شود (۱۹). معرفی نیازهای ورزش کشور که با مشارکت خیرین می‌تواند مرتفع شود و یا تجلیل و قدردانی رسانه‌های کشور از خیرین فعال در ورزش می‌تواند باعث ایجاد انگیزه در افراد خیر و سایر افراد برای حضور در محیط ورزش گردد. کشاورز و همکاران (۱۳۹۳) دو عامل رسانه و تبلیغات را از عوامل مهم جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش قهرمانی ایران دانستند (۱۷). یکی از نکات کلیدی در انجام هر امری، داشتن انگیزه است. بسیاری از خیرین در مسیر انجام فعالیت خیریه، دچار کاهش انگیزه شده و نیاز به دلگرمی دارند که این افزایش انگیزه از طرق مختلفی همچون مشارکت مردم، همکاری مضاعف ادارات و کاهش مشکلات اداری، تقدیر و تشکر از جانب مردم و مسئولین شهری، استانی و کشوری، قابل انجام است. درک روحیات خیرین، از نکات مهم در نگهداری و حفظ خیرین در این عرصه است.

سومین بعد، عوامل زمینه‌ای هستند که بستر مناسب را برای ورود و جذب خیرین در مشارکت‌های ورزشی ایجاد می‌کنند که شامل مقولاتی همچون عوامل فرهنگی-

اجتماعی، ساختارها، بسترهای دینی و عوامل حمایتی بود. تجربه ثابت کرده است اطمینان مردم به اینکه اموال و دارایی آنان می‌تواند در راه رفع مشکلات اجتماعی و زدودن فقر و تباهی از چهره جامعه مفید و مؤثر واقع شود و سازمان‌ها یا افرادی هستند که می‌توانند زمینه‌ساز اجرای نیّت‌های خیرخواهانه آنان باشند و علاوه بر آن شرایط و ضوابط خاصی بر هزینه‌کرد سرمایه آنان حاکم است، بیشتر تمایل نشان می‌دهند که در این عرصه‌ها گام بردارند (۱۹). به‌طوری که "در مصاحبه شماره ۲، خیر کشوری با پیش کشیدن عدم اعتماد مردم نسبت به دولت و اعتماد مردم به اشخاص حقیقی مثل علی دایی در خصوص زلزله کرمانشاه، از سپردن سرمایه خویش به دولت ابراز نگرانی داشت". در همین راستا ازجمله نتایجی که خادم (۱۳۹۸) بدان اشاره داشت، عبارت بود از اینکه مدیران ورزشی و متولیان وقف باید جهت جذب خیرین، سازوکارهایی فراهم کنند تا شفافیت در عملکرد سازمان‌های ورزشی توسعه یابد. اعتماد خیرین به کارگزاران ورزش، مبنی بر اینکه کمک‌های آنان صرفاً در تجهیز و توسعه ورزش کشور هزینه خواهد شد و به سلامت و تندرستی جامعه منتج خواهد شد، ازجمله مقوله‌های اعتماد است (۹). یکی دیگر از مقولات پژوهش، همگانی بودن ورزش و تأثیر ورزش بر ایجاد روحیه شاد و بالا رفتن روحیه امید و اعتمادبه‌نفس در جامعه است که به دلیل در معرض دید بودن ورزش همگانی، خیرین را ترغیب به ایفای نقش می‌کند. رستمی و همکاران (۱۳۹۹) نیز تمرکز بر روی خدمات و محصولات ورزشی در ورزش همگانی را بر جذب سرمایه‌گذاری و تحت تأثیر قراردادن سرمایه‌گذاران مؤثر دانستند (۱۳). خیرین اگر نسبت به عملکردهای مثبت ورزش و توسعه آن آگاه شوند، حضوری پررنگ‌تر از گذشته در مشارکت‌های ورزشی خواهند داشت تا بدان‌جا که رو (۲۰۱۹) نتیجه گرفت که خیرین با توجه

به نقش محوری ورزش در توسعه سلامت، به حمایت از آن می‌پردازند؛ زیرا مشارکت و حمایت از ورزش به عنوان یک مفهوم بر سلامت جامعه اثرگذار است (۳۰). با توجه به این- که در مصاحبه شماره ۱ فرد خیر با مشاهده مردمی که در حال انجام فعالیت ورزشی، خصوصاً ورزش‌های همگانی در معابر و پارک‌ها بودند، بیان داشت که "بنده از دیدن این صحنه‌ها و شور نشاط بین مردم بسیار خوشحال می‌شوم" می‌توان نتیجه گرفت که آگاهی خیرین از آثار مثبت ورزش و شور و شوقی که با ورزش به جامعه تزریق می‌شود، باعث ترغیب و تشویق آن‌ها در جهت انجام خیریه در ورزش خواهد شد.

ازجمله موانع پیش رو در جذب مشارکت خیرین، ساختار نهادها و سازمان‌های ورزش ایران است که باهم مرتبط نبوده و با چالش عدم سازگاری ساختار و تشکیلات اجرایی با اهداف و مأموریت‌ها، به وضوح قابل رؤیت است. به عنوان نمونه بسیاری از ارگان‌های مرتبط با صنعت ورزش مانند وزارتخانه‌های ورزش و جوانان، آموزش و پرورش، علوم، بهداشت و درمان، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نیروهای نظامی و انتظامی و همچنین نهادهای عمومی غیردولتی مانند کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌ها و هیئت‌های ورزشی و همچنین شهرداری‌ها، برنامه‌هایی در زمینه ورزش پرورشی، ورزش همگانی، ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای تدوین و اجرا می‌نمایند که هرچند در جای خود مناسب و اثربخش است، اما در مرجع خاصی مورد هماهنگی قرار نمی‌گیرد تا اثربخشی آن بیشتر و از دوباره- کاری و اتلاف سرمایه‌گذاری جلوگیری شود. در این خصوص، عدم هماهنگی این سازمان‌ها در تدوین برنامه‌ای جامع و مدون در جذب خیرین برای توسعه ورزش و به تبع آن عدم همکاری سازمان‌های دیگر با خیرینی که در ورزش ورود کرده‌اند، مزید بر علت شده است (۱۱). وارموس^۱

(۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان مشارکت در بازار ورزش، دلایل و راه‌های چگونگی توسعه بیان نمود که هر سازمانی برای بقا نیازمند همکار است. نتایج نشان داد باید بین سازمان‌های ورزشی و سازمان‌هایی همچون آموزش و پرورش تعامل مناسبی وجود داشته باشد و ارتباط غیرمؤثر از مهم‌ترین دلایل کمبود دانش در این حوزه است (۳۱). نتایج پژوهش دنیز و ینل^۲ (۲۰۱۴) نشان داد که برای توسعه ورزش در جمهوری قبرس شمالی، فدراسیون‌های ورزشی مختلف و باشگاه‌ها باید با مدارس ارتباط تنگاتنگ و مستمر داشته باشند (۲۴). حیدری فرد (۱۳۹۶) به نقل از الهی، ازجمله موانع اثرگذار بر عدم جذب مناسب حامیان مالی در صنعت فوتبال ایران را موانعی دانسته است که رفع آن‌ها به همکاری و هماهنگی بین بخشی و بین سازمانی نیاز دارد (۸).

بسترهای دینی (احسان و نیکوکاری) بخش مهمی از فرهنگ مردم مسلمان به شمار می‌آید و گستردگی صدقه، وقف و غیره در کشورهای اسلامی نشان از اهتمام تاریخی مسلمانان به امور خیریه و نیکوکاری است. مسلماً برای جوامع مسلمان، آموزه‌های اسلامی و انگیزه‌های مذهبی مهم‌ترین عامل جهت مشارکت در امور خیریه است (۶). پس برنامه‌ریزی برای جلب خیرین با استفاده از آموزه‌های دینی باید در اولویت قرار گیرد و سپس با استفاده از مشاوران و معتمدین، نسبت به نیازهای ورزش به کمک‌های خیریه آشنا شوند. یکی از ملزومات اصلی بستری که موجب حضور خیرین در ورزش می‌شود مسائل حقوقی و قانونی است. کمبود قوانین حمایتی از خیرین و بخش‌های همکاری در ورزش ازجمله مسائل اساسی است. در همین راستا یکی از نمونه‌ها اظهار داشت: «باید قوانین بهتری برای انگیزه دادن به خیرین برای حضور در ورزش صادر گردد. بخشنامه‌هایی که بخشی از هزینه‌ها را از مالیات کسر کنند

و بدین شکل همکاران زیادی وارد عرصه ورزش خواهند شد» (۹). به همین منظور محققینی چون حیدری فرد (۱۳۹۶) و افروزه (۱۳۹۶) به اهمیت وجود مقررات مدون در مورد حمایت‌های مالی در ورزش اشاره نمودند (۸، ۱) و جوادی پور (۱۳۹۵) به موانع قانونی اشاره داشته است (۵). با توجه به مصاحبه‌های صورت گرفته، یکی از اساسی‌ترین مشکلات خیرین، مشکلات اداری و کمبود قوانین حمایتی دولتی بود که باعث دلسردی و کاهش روحیه و انگیزه در مسیر انجام فعالیت خیرخواهانه می‌گردد و به تبع آن خیرین فعال نیز نسبت به تکرار امور خیریه، دچار تردید خواهند شد و عملاً در بحث حفظ و نگهداری از خیرین نیز عملکرد مناسبی نخواهد بود.

از دیگر عوامل مرتبط با عوامل حمایتی که البته می‌تواند به عنوان بستر و زمینه‌ساز انجام یک همکاری مشترک در ورزش به حساب آید نیروی انسانی و تجهیزات و ماشین-آلات است که افروزه و هاتچیسون نیز در نتایج خود به آن اشاره دارند (۱، ۲۶). منابع انسانی به عنوان مهم‌ترین بخش برای خیرین محسوب می‌شوند. جذب و به کارگیری منابع انسانی متناسب با اهداف و نیازهای خیرین و افرادی که تخصص لازم را در زمینه همکاری‌های مشترک با ورزش و یا انجام امورات اداری را داشته باشند بسیار اثربخش است. همچنین در اختیار گذاشتن تجهیزات لجستیکی ادارات مختلف برای همکاری با خیرین در هر حوزه‌ای برای جذب خیرین بسیار راهگشا خواهد بود. سید عامری کمبود متخصصان بازاریابی را چالش برانگیز توصیف نموده است و جوادی پور (۱۳۹۵) نتایجی همخوان با این تحقیق داشت (۵).

چهارمین بعد، عوامل مداخله‌گر بودند که شامل مقولاتی همچون عوامل سیاسی-امنیتی، ارزش‌ها، نگرش و عملکرد گذشته بود. عوامل مداخله‌گر به عواملی گفته

می‌شود که در ورود و یا عدم ورود خیرین در ورزش به طور مستقیم و یا غیرمستقیم تاثیرگذارند. یکی از عوامل مداخله‌گر در میزان جذب خیرین در هر حوزه، دخالت سیاستون و دستگاه‌های دارای اهرم قدرت هستند؛ به گونه‌ای که ورود خیرین در برخی از حوزه‌ها به بیشتر از حد ظرفیت خود رسیده و در برخی حوزه‌ها، در حداقل از استفاده از ظرفیت خیرین هستند و ورود خیرین بستگی به سفارش و یا اجازه این دستگاه‌ها دارد. رستمی تنگکی (۱۳۹۹) نیز به این نکته اشاره می‌کند که اکثر ایرانیان، از گذشته دور تاکنون در زمینه امور عقیدتی و ساخت اماکن مذهبی، اهل وقف و بذل اعتبار بوده‌اند، ولی در عرصه آموزشی، همت به خرج نداده‌اند (۱۳). رضایی (۱۳۹۵)، دخالت نهادها و تشکلهای سیاسی را یکی از مهم‌ترین موانع خصوصی‌سازی بیان کرد (۱۴). کریستینسن (۲۰۱۷) دخالت‌های دولت در بخش ورزش حرفه‌ای را نکوهش می‌کند و بر خصوصی‌سازی این بخش تأکید می‌نماید (۲۷). در خصوص مؤلفه امنیت برای خیرین، هیچ‌گونه پژوهشی یافت نشد اما بر اساس مصاحبه‌های انجام‌شده، یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های خیرین به شمار می‌رود؛ تا جایی که معمولاً تمایلی به افشای نام و نشان خود به عنوان فردی متمول را ندارند. ترس از مزاحمت‌های جانی و مالی و یا مراجعات و درخواست‌های شخصی افراد جامعه، امنیت روحی و روانی خیرین را به مخاطره انداخته است.

ارزش‌های اجتماعی مقوله‌ای است که تحت تأثیر نگرش و فرهنگ جامعه قرار دارد. به طوری که رستمی تنگکی (۱۳۹۹) به این نتیجه دست یافت که یکی از عوامل مهم در طراحی و اعتباربخشی الگوی احسان، باور به اعتلای ارزش‌ها و ترویج فرهنگ مدیریت مشارکتی است. درواقع نگرش نیز بخشی از فرهنگ است. البته علت نگرش منفی به ورزش معمولاً حرکات و اعمال افرادی است که تصویر

نامطلوب از ورزش ارائه می‌دهند، همچنین وجود مشکلات و درگیری‌هایی که باعث می‌شود ذهن افراد به ورزش مخدوش شده و فرهنگ ورزشی را توأم با مسائل خشونت-آمیز بدانند؛ در چنین حالتی خیرین از حضور در ورزش و یا وقف در ورزش خودداری می‌نمایند (۱۳). مرور مطالعات گذشته در مورد امور خیریه بیانگر سهم بیشتر اماکن مقدس از مشارکت خیرین نسبت به ورزش است. یکی از دلایل توجه ویژه خیرین به ساخت و تجهیز اماکن مذهبی و آموزشی نسبت به ورزش، ارزش‌های اجتماعی هستند که به‌مرور در باورهای جوامع ساخته می‌شوند. ازجمله وظایف رسانه‌ها و جامعه‌شناسان و فرهیختگان کشور این است که با توجه به پیشرفت جوامع و سهم بالای ورزش در بسیاری از معادلات، بتوانند دایره تعمیم ارزش‌های اجتماعی را گسترده‌تر نموده و ورزش را به‌عنوان یکی از ارزش‌های مهم اجتماعی در جامعه رواج داده تا دیدگاه‌های منفی نسبت به آن کمرنگ‌تر گردد و باعث سوق دادن مشارکت خیرین نسبت به گذشته در این بخش باشیم. یعقوبی (۱۳۹۹) بیان داشت که عواملی همچون اقوام، زبان و مذهب مردم در شکل‌گیری نوع نگرش تأثیرگذار بوده است. تصویر مناطق محروم در کشور می‌تواند بر حضور خیرین در بخش ورزش تأثیر داشته باشد. در این بین نوع نگرش مسئولین سیاسی کشور اعم از امامان جمعه، استانداران و فرمانداران، نمایندگان استان‌ها در مجلس به موضوع ورزش می‌تواند بسیار تأثیرگذار باشد. رهبری (۱۳۹۸) نیز در نتایج خود بر این نکته تأکید داشت (۱۹، ۱۶). از یافته‌های یعقوبی این بود، در مواردی که مسئولین نگاه مثبتی به ورزش داشته‌اند، مشاهده شده است که کمک‌های مختلفی به تیم‌های ورزشی شده است (۱۹)؛ اما سلیقه‌ای رفتار نمودن در تفسیر از خیرات و کار خیر و سوق دادن خیرین از طریق تریبون-های مختلف، باعث مهجور ماندن ورزش از مشارکت مالی

خیرین می‌شود. البته با توجه به این موضوع که شاکله ورزش کشور دولتی است همواره شاهد دخالت‌های مختلف و اعمال نظر و سلیقه از طرف مسئولین بوده‌ایم که خود می‌تواند بر میزان و نحوه مشارکت خیرین در ورزش تأثیرگذار باشد. کشاورز (۱۳۹۳) در نتایجی همسو عوامل سیاسی را بر جذب حامیان مؤثر دانسته است (۱۷).

عملکرد و سابقه خیرین، مسئولین و یا مدیران ورزشی، در جذب خیرین به حوزه ورزش سهم به‌سزایی دارد. یعقوبی (۱۳۹۹) در نتایج خود بیان داشت: اینکه تعدادی از افراد خیر بتوانند به‌صورت جمعی و گروهی مشارکت و فعالیت داشته باشند می‌تواند عامل تأثیرگذار در ورود افراد خیر به ورزش دانشگاهی باشد. حسن‌شاهی و همکاران (۱۳۹۶) بیان کردند که تنها ۱/۴ درصد از خیرین در حوزه ورزش دارای سابقه خیرخواهانه بودند. همچنین خیرین در امور خیریه دیگری همچون ساخت مسجد، کمک به ایتام، امور فرهنگی و ... به میزان ۴ درصد دارای سابقه مشارکت خیرخواهانه بودند. گنجی و همکاران (۱۳۹۴) بین متغیرهای دینداری، عدالت‌خواهی، انسجام اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تعلق و تعهد اجتماعی و نهایتاً یک استراتژی اجتماعی با مشارکت در امور خیریه و وقف رابطه-ی معنادار و مستقیم نشان داده‌اند (۱۹، ۷، ۱۸).

انفعال مدیران ورزشی در استفاده از منابع مالی در بخش خصوصی و برنامه‌ریزی برای ورود خیرین به بخش ورزش کشور یکی دیگر از مقوله‌ها بود. رضایی (۱۳۹۴) بی-توجهی به شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران ورزشی را یکی از مهم‌ترین موانع توسعه ورزش کشور بیان کردند (۱۴). رهبری (۱۳۹۸) استفاده از مدیران متخصص را برای توسعه ورزش لازم می‌داند. آلونسو (۲۰۱۸) بر نقش عوامل مدیریتی در توسعه ورزش حرفه‌ای تأکید دارد. رامون^۲ (۲۰۱۷) نیز مدیران خلاق و کارآفرین را موتور

توسعه صنعت ورزش ذکر می‌کند (۱۶، ۲۰، ۲۹). مدیران ورزشی لایق باید با برنامه‌ریزی جهت شناسایی، جذب و سپس حفظ و نگهداری خیرین برای توسعه ورزش، گام‌های مؤثری بردارند و از ظرفیت خیرین برای رفع کمبودها استفاده نمایند؛ مطالعات گسترده در این زمینه انجام دهند و از تجربیات دیگران بهره‌جسته و تیم‌های اختصاصی برای این منظور تشکیل داده و با شناسایی عوامل جذب و موانع، بهترین بستر را برای ورود خیرین آماده نمایند.

پنجمین بعد، پیامدها بودند که شامل مقوله توسعه آثار مثبت وقف بود. با بررسی نتایج به دست آمده می‌توان بیان داشت که توسعه رفتار خیرانه و نشان دادن آثار مثبت وقف و خیرات در ورزش، یکی از مقوله‌های جذب خیرین در ورزش کشور است که مقوله‌هایی همچون افزایش نوع دوستی و تعاون، توسعه تجهیزات ورزشی و امکانات و افزایش سلامت جامعه را در برمی‌گیرد. از نظر سواد، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران توسعه نیز از دو صنعت گردشگری و ورزش به‌عنوان دو رکن اصلی توسعه پایدار نام برده‌اند. یعقوبی و همکاران (۱۳۹۹) نیز به این نتیجه رسیدند، حضور افرادی که به‌صورت داوطلبانه و خیرانه وقت و زمان خود را به کمک در فعالیت‌های ورزش دانشگاهی قرار می‌دهند و توسعه تجهیزات برای انجام ورزش‌های موردعلاقه دانشجویان در فضای خوابگاهی و دانشگاهی می‌تواند مصداقی از رفتارهای خیرانه باشد. همچنین حس انسان‌دوستی، حفظ چهره اجتماعی و دریافت جایگاه، از جمله عوامل مؤثر در جذب و مشارکت خیرین در اقدامات خیرخواهانه بودند (۱۹).

در بخش توسعه کسب‌وکار ورزشی از طریق حضور خیرین در انجام خیرات ورزشی، یعقوبی و همکاران (۱۳۹۹) نیز به این نتیجه رسیدند که با تبلیغ فعالیت‌های خیرانه توسط ورزشکاران مطرح کشور جهت ترغیب به فعالیت مخاطبان در ورزش دانشگاهی، همچنین تبلیغ و

شناساندن حوزه ورزش دانشگاهی به خیرین، توسط شخصیت‌های مطرح کشوری همچون اساتید مطرح، موجب جذب خیرین خواهد شد. به نظر می‌رسد که ورزش کشور می‌تواند با انجام فعالیت‌های بازاریابی، خود را از بودجه عمومی دولت جدا نماید و با جذب حامیان مالی، موجبات درآمدزایی بیشتر برای بخش‌های مختلف ورزش کشور را فراهم آورد. دنیز و ینل (۲۰۱۴) اعتقاد دارند که برای توسعه ورزش بایستی بین صنعت ورزش و مدارس ارتباط تنگاتنگی وجود داشته باشد (۱۹، ۲۴). پورکیانی (۱۳۹۶) توسعه نظام استعدادیابی را برای پیشرفت ورزش کشور لازم می‌داند. رضایی (۱۳۹۵) آمایش سرزمینی در ورزش را برای کشف استعدادها ضروری می‌داند و معتقد است گردشگری ورزشی پیامدهای طولانی‌مدت اجتماعی و اقتصادی مستقیم و غیرمستقیم بر اقتصاد ملی و محلی دارد (۴، ۱۴). در بسیاری از موارد، خیرین از کارکردهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی-اجتماعی ورزش، یا بی‌اطلاع بودند و یا اطلاعات بسیار کمی داشتند. اگر رسانه‌های جمعی، رادیو و تلویزیون و شبکه‌های اجتماعی، در شناساندن این ابعاد به مردم همت گمارند، توجه خیرین و حتی سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نسبت به ورزش و کمبودها جلب شده و در جهت رفع این نیازها، تلاش‌های بیشتری صورت خواهد گرفت.

بدون شک افزایش فعالیت‌های ورزشی در جامعه، با افزایش سلامت عمومی کل جامعه و کاهش بیماری‌های مرتبط با شاخص‌های سلامتی جامعه دارد. کمک به ساخت و تجهیز اماکن ورزشی، احتمالاً می‌تواند زمینه مشارکت عموم مردم در فعالیت‌های ورزشی و تندرستی را افزایش دهد؛ به‌طوری‌که مردم به‌عنوان نیروی انسانی موردنیاز کشور با شرکت در فعالیت‌های ورزشی و کسب تندرستی برای فعالیت‌های شغلی خود در جامعه آماده می‌شوند. کسب نشاط و شادابی، مقابله با بیماری‌های مختلف،

جلوگیری از گسترش ناهنجاری‌ها و بزهکاری‌های اجتماعی، مقابله با اعتیاد، ایجاد امید و ارتقای بهره‌وری از نتایج سرمایه‌گذاری‌های مادی و معنوی برای گسترش ورزش است (۱۹).

ششمین بعد نیز راهبردها بود که شامل مقولاتی همچون، مدیریت پروژه‌های وقف، کارشناسی وقف و جهت‌دهی می‌شد. مدیریت پروژه‌ای وقف را می‌توان در قالب مفاهیمی همچون آگاهی خیرین از میزان هزینه‌کرد، برنامه دولت برای نگهداری از مجموعه، برقراری ارتباط و سپس حفظ و استمرار این ارتباط با خیرین و همچنین تلاش برای افزایش تعداد خیرین در حوزه ورزش به شمار آورد که با تبلیغ فعالیت‌های افراد خیر از طریق بازگو نمودن در رسانه‌های جمعی و دعوت از آن‌ها در برنامه‌های مختلف رادیو و تلویزیونی و یا دعوت به سمینارهای ورزشی و تقدیر و تشکر از آن‌ها در این‌گونه برنامه‌ها از طریق ورزشکاران و اساتید مطرح ورزشی در سطح کشور جهت ترغیب، موجب جذب خیرین خواهد شد. اولویت مؤلفه‌های مدیریتی و اجرایی، دلالت بر نیازمندی توسعه وقف و خیریه در ورزش و یکپارچگی مدیریتی و چابک‌سازی سیستم اجرایی است، به‌طوری‌که باندز (۲۰۱۶) بر نقش مدیریت دانش، مدیریت استراتژیک و فراهم کردن تسهیلات و تجهیزات مدرن برای توسعه ورزش قهرمانی تأکید دارد (۲۲). بروس و همکاران (۲۰۱۴) نیز بر حمایت مالی، سازمان و ساختار منسجم و تسهیلات تمرینی و پژوهش‌های علمی در موفقیت‌های ورزشی و جذب حمایت‌های مالی تأکید داشتند (۲۱). می‌توان گفت که عمده آسیب‌ها، در بخش مدیریت وقف است و در شریعت و فقه به مدیریت وقف و اداره موقوفات اهتمام و توجه ویژه شده است؛ زیرا اداره وقف در کیفیت و وضعیت وقف بسیار مؤثر است. بنابراین، یکی از مهم‌ترین راه‌هایی

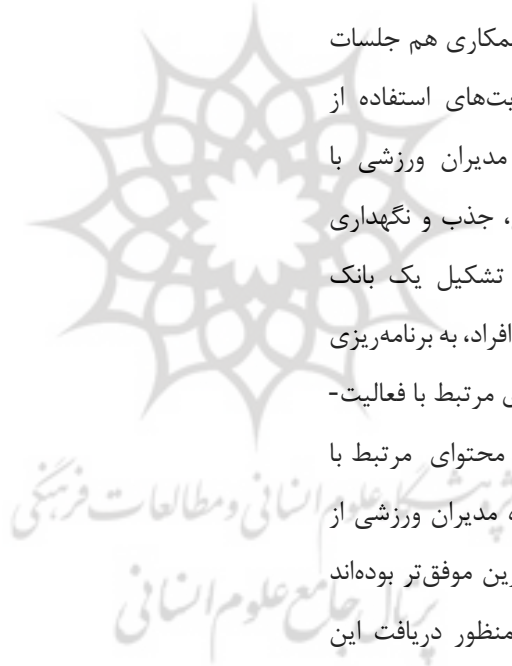
که به ترویج و گسترش فرهنگ وقف کمک می‌کند، بهینه‌سازی مدیریت وقف و نحوه اداره موقوفات است. به بیان دیگر وقتی که مردم می‌بینند موقوفات به‌خوبی اداره می‌شوند و به حال خود رها نمی‌شوند، قطعاً تشویق می‌شوند که به این موضوع مهم توجه نشان دهند. بنابراین؛ نوع مدیریت بر موقوفات و نحوه اداره آن از نگاه مردم بسیار حائز اهمیت است (۹).

وقف، ازجمله موضوعاتی است که به‌رغم ظرفیت وسیع آن در شمول مباحث کاربردی اقتصادی، علمی، پژوهشی و اجتماعی، کمتر موردبررسی پژوهشگران قرار گرفته است و جز اندکی در بعد فقهی، در دیگر ابعاد آن، تحقیقات جامع علمی صورت نگرفته است، تا آنجایی که کمک و واگذاری اموال از راه مؤسسات و سازمان‌ها، وارد کمک‌های مستقیم به‌صورت نذری و کمک‌های فردی شده است. لذا استفاده از نظرات متخصصین هر حوزه، داشتن افاق فکر در مجمع خیرین جهت ارائه مشاوره و جلب نظر متخصصین در امر وقف، باعث بهینه‌سازی موقوفات و توزیع عادلانه این منابع مالی می‌گردد (۳).

می‌توان گفت که مهم‌ترین گام برای ایجاد نگرش مثبت نسبت به مسائل و واقعیت‌های هر دو حوزه وقف و ورزش در جامعه، ارائه اطلاعات صحیح و شفاف است. کسانی که عهده‌دار انتقال این اطلاعات هستند باید از صلاحیت‌های شناختی، عاطفی و عملکردی لازم برخوردار باشند تا سخنان، گفتار و نوشتار آن‌ها در دل‌ها نفوذ کند و آن‌ها را متحول و متأثر سازد. متأسفانه، هم متولیان وقف و هم متولیان ورزش آن‌طور که شایسته جایگاه و اهمیت این دو حوزه اجتماعی است، به تبلیغ، ترویج و فرهنگ‌سازی نپرداخته‌اند. به نظر می‌رسد که با متقاعد کردن خیرین، مسئولین ذی‌ربط و حتی روحانیون، با استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای و مراسم‌های مذهبی و یا گفتگو در رسانه‌ها

کنند تا ضمن توجیه و بیان اهمیت موضوع ورزش و بازگو کردن کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی ورزش، بر رشد جامعه و تقاضا برای ترغیب و تشویق خیرین در وقف و مشارکت خیرین در ورزش تأکید کنند.

و جهت دادن به خیرین در راه ورود به مشارکت‌های ورزشی، بتوان کمک شایانی به توسعه ورزش نمود. با توجه به موارد مطرح‌شده در مقالات گذشته و مصاحبه با متخصصین این حوزه پیشنهاد می‌شود ترکیب منابع انسانی در مجمع خیرین شهرستان‌ها و استان‌ها و کشور تغییر یافته و به صورت تخصصی و متشکل از افراد صاحب‌نظر باشد تا امکان تصمیم‌گیری مناسب فراهم شود. همچنین هماهنگی و همکاری بیشتر ادارات، عامل مهمی در جذب کمک‌های مردمی است، شاید توقع اینکه صرفاً اداره کل ورزش و جوانان در هر استان متولی موضع خیرین در ورزش شود خارج از انتظار و حتی توانایی این سازمان‌ها باشد. ادارات و مؤسساتی همچون اوقاف، ورزش و جوانان، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، با همکاری هم جلسات هم‌اندیشی در خصوص نیازها و اولویت‌های استفاده از خیرین داشته باشند. ضروری است مدیران ورزشی با تشکیل کمیته‌هایی در جهت شناسایی، جذب و نگهداری خیرین در ورزش اهتمام ورزند و با تشکیل یک بانک اطلاعاتی و آماری مناسب از این گروه از افراد، به برنامه‌ریزی بهتر در حوزه ورزش و هدایت برنامه‌های مرتبط با فعالیت‌های خیرخواهانه اقدام نمایند. مطالعه محتوای مرتبط با عوامل و موانع جذب خیرین و استفاده مدیران ورزشی از تجارب دیگر حوزه‌ها که در جذب خیرین موفق‌تر بوده‌اند به مدیران ورزشی توصیه می‌شود. به منظور دریافت این تجارب و اطلاعات به‌روز، می‌توان از برگزاری همایش‌ها یا نشست‌های تخصصی مرتبط با موضوع استفاده کرد؛ کما این‌که با توسعه آموزش‌های مجازی می‌توان از وجود بستر مجازی هم کمال استفاده را نمود. تسهیم تجارت خیرین و انتظارات مسئولین می‌تواند موجب هم‌افزایی فعالیت‌های خیرخواهانه در ورزش باشد. یکی از یافته‌های این تحقیق استفاده از ظرفیت معتمدین و روحانیت بود که پیشنهاد می‌شود فعالان حوزه ورزش جلساتی را با این اقشار برگزار

منابع و مآخذ

۱. افروزه، محمد صادق؛ افروزه، حکیمه؛ کاملی، فاطمه (۱۳۹۶). "شناسایی عوامل مؤثر بر جذب خیران و واقفان در ورزش". مطالعات مدیریت ورزشی. ۹(۴۶). ۱۵۷-۷۴.
۲. بنار، نوشین؛ دستوم، صلاح؛ گوهر رستمی، حمیدرضا؛ محدث، فاطمه (۱۳۹۷). "طراحی مدل توسعه مشارکت ورزشی (مطالعه موردی استان گیلان)". مدیریت منابع انسانی در ورزش. ۵(۲). ۲۳۴-۲۱۷.
۳. بنار، نوشین؛ همتی نژاد، مهرعلی؛ مرادی شرف، حشمت الله (۱۳۹۵). "تحلیل عوامل انگیزاننده حمایت ورزشی در استان همدان". پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی دوره پنجم. ۳(۱۹). ۷۹-۹۱.
۴. پورکیانی، محمد؛ حمیدی، مهرزاد؛ گودرزی، محمود؛ خبیری، محمد (۱۳۹۶). "تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه ای و قهرمانی بر توسعه ورزش". مطالعات مدیریت ورزشی. ۹(۴۲). ۵۵-۷۲.
۵. جوادی پور، محمد (۱۳۹۴). "چالش های مدیریت ورزش قهرمانی در ایران". مطالعات مدیریت ورزشی. ۷(۳۰). ۱۳-۳۴.
۶. حسن زاده سروستانی، حسین؛ تمیزی فر، مهدی؛ سیمپاری، محمدرضا (۱۳۹۳). "تأمین مالی جمعی، الگویی مناسب جهت جذب مشارکت های خیرین". دو فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات مالی اسلامی، سال هشتم. ۱(۱۵). ۵۹-۹۰.
۷. حسن شاهی، هانیه؛ قهرمان تبریزی، کوروش؛ شریفیان، اسماعیل (۱۳۹۶). "ارزیابی جایگاه وقف و امور خیریه ورزشی در بین واقفان استان کرمان". اولین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت دانشگاه علوم پزشکی آبادان، اهواز.
۸. حیدری فرد، سمیه؛ و شریفیان، اسماعیل (۱۳۹۶). "شناسایی و مقایسه موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی". مطالعات مدیریت ورزشی. ۹(۴۱). ۹۶-۸۱.
۹. خادم، امیررضا (۱۳۹۸). "شناسایی و مدل سازی عوامل مؤثر بر جذب منابع خیریه و وقف به ورزش زنان". فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، پیاپی ۴۳. ۳۱۹-۳۰۳.
۱۰. خبرگزاری تسنیم. (۱۳۹۷/۹/۸). "جلسه مجمع خیرین ورزشی استان اصفهان". ۸:۵۱ صبح.
<https://www.tasnimnews.com/fa/news/1397/09/08/1886802>
۱۱. دفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی. (۱۳۹۴). "بررسی و تحلیل وضعیت تربیت بدنی و ورزش با تأکید بر احکام برنامه های پنج گانه توسعه". کد موضوعی ۲۷۰، شماره مسلسل ۱۴۵۱۹، ۲۴.
۱۲. رادیو ورزش، برنامه فرهنگ و ورزش. (۱۳۹۶/۰۳/۲۱). ساعت: ۹:۳۱ صبح.
<http://radiovarzesh.ir/NewsDetails/?m=084130&n=72116>
۱۳. رستمی تنگکی، آرمان؛ ماشینچی، علی اصغر؛ قلتاش، عباس (۱۳۹۹). "تبیین طرحواره الگوی فرهنگ امداد و نیکوکاری در نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور". مجله علمی-پژوهشی رویکرد جدید در مدیریت آموزشی. ۱۱(۴۵). ۲۶۹-۲۸۸.
۱۴. رضایی، شمس الدین (۱۳۹۵). "اقتصاد ورزش، اوقات فراغت و گردشگری". چاپ اول، ایلام: انتشارات دانشگاه ایلام.
۱۵. رضوی زاده، ندا؛ محمدپور، احمد (۱۳۸۹). "برساخت تفسیری تجربه زیسته خیران مدرسه ساز". راهبرد فرهنگ شماره دهم و یازدهم. ۶۵-۴۱.
۱۶. رهبری، سمیه؛ خدایاری، عباس؛ هنری، حبیب؛ امیرتاش، علیمحمد (۱۳۹۸). "بررسی عوامل مؤثر بر حمایت مالی از ورزش همگانی ایران". یک مطالعه کیفی. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۷(۲۷). ۹۶-۸۱.

۱۷. کشاورز، لقمان؛ فراهانی، ابوالفضل؛ موسوی جهرمی، یگانه؛ فرازیانی، فاتح (۱۳۹۳). "ارائه مدلی از عوامل جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش قهرمانی ایران". دوفصلنامه مدیریت و توسعه ورزش. سال پنجم. ۲(۹)، ۱۹۵-۲۱۱.
۱۸. گنجی، محمد؛ نیازی، محسن؛ احسانی راد، فاطمه (۱۳۹۴). "مشارکت در امور خیریه و وقف، پیش‌نیاز توسعه پایدار. فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی-فرهنگی". ۳(۴)، ۲۵-۴۵.
۱۹. یعقوبی، علی؛ پورکیانی، محمد؛ امامی، فرشاد؛ علوی، سیدحسین (۱۳۹۹). "طراحی مدل کیفی عوامل مؤثر بر جذب خیرین ورزش دانشجویی کشور". پژوهش در ورزش تربیتی. ۸(۲۱)، ۵۹-۸۴.
20. Alonso-Dos-Santos, M., Guardia, F. R., Campos, C. P., Calabuig-Moreno, F., & Ko, Y. J. (2018). Engagement in sports virtual brand communities. *Journal of Business Research*, 89, 273-279.
21. Brouwers, J., Sotiriadou, P., & De Bosscher, V. (2015). Sport-specific policies and factors that influence international success: The case of tennis. *Sport Management Review*, 18(3), 343-358.
22. Bunds, K., Brandon-Lai, S., & Armstrong, C. (2016). An inductive investigation of participants' attachment to charity sports events: The case of team water charity. *European Sport Management Quarterly*. 16(3), 364-83.
23. Daniel, R. (2015). "Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar". *International Journal of Sport Policy and Politics*. 7(4), pp: 489-504.
24. Deniz, S., & Yenel, F. (2013). The structural analysis of physical education and sports system in the Turkish Republic of Northern Cyprus. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 89, 772-780.
25. Filo, K. Fechner, D. & Inoue, Y. (2019). Charity sport event participants and fundraising: An examination of constraints and negotiation strategies. *Sport Management Review*. 23(3): 387-400.
26. Hutchinson, M., Berg, B. K., & Kellison, T. B. (2018). Political activity in escalation of commitment: Sport facility funding and government decision making in the United States. *Sport Management Review*, 21(3), 263-278.
27. Kristiansen, E., & Houlihan, B. (2017). Developing young athletes: The role of private sport schools in the Norwegian sport system. *International review for the sociology of sport*, 52(4), 447-469.
28. Kvale, S. (1994). Interviews: An introduction to qualitative research interviewing. Sage Publications, Inc.
29. Spaaij, R., Schlenker, N., Jeanes, R., & Oxford, S. (2018). Participatory research in sport-for-development: Complexities, experiences and (missed) opportunities. *Sport Management Review*, 21(1), 25-37.
30. Rowe, K. Karg, and A. & Sherry, E. (2019). Community-oriented practice: Examining corporate social responsibility and development activities in professional sport. *Sport Management Review*. 22(3): 363-378.

31. Varmus, M., Kubina, M., & Soviar, J. (2015). Cooperation on sport market—reasons and ways how to improve it. *Procedia economics and finance*, 23, 391-395.
32. <https://olympics.com/ioc/news/amp/three-ngos-inspiring-young-and-old-through-sport-honoured-with-ioc-grant>. (06 NOV 2017).

Designing a paradigm model of attracting donors in sports development

Sadegh Karami¹ - Mohammad Hassan Ferdowsi^{*2} - Mohsen Esmaeili³ - vahid rafiee dehbidi⁴

1. PhD Student, Department of Physical Education and Sports Sciences, Shoushtar Branch, Islamic Azad University, Shoushtar, Iran 2. Member of faculty of PNU Department of sport Management, Tehran, Iran 3. Assistant Professor in sport management. Sport Sciences Research Institute, Tehran, Iran 4. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, Faculty of Physical Education, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran
(Received:2021/05/25;Accepted:2021/08/29)

Abstract

The purpose of this study was to design a paradigm model of attracting donors for sports development. The research method was qualitative and was done based on Grounded Theory with a systematic approach. For data collection, a semi-structured interview method was used. Data analysis was performed by the Strauss and Corbin method (1998). The statistical population included faculty members, Ph.D. students in sports management, national charities and experts from endowment organizations, managers, and experts from the General Directorate of Sports and Youth. The sampling method was initially targeted and continued with the snowball sampling method. Twenty-six in-depth and semi-structured exploratory interviews were conducted and continued until the theoretical saturation stage. In the form of a paradigm model, the results showed that 12 main elements were found as effective elements in attracting the donor's participation, which included: causal factors (religious and motivational suggestions), basis factors (socio-cultural, structures, supportive - religious contexts), interventional factors (political-security values, attitude, past performances), strategies (specialization of people participations), consequences (enhancing of positive effects of people participations). The attraction of donors' participation in sport for sports development was recognized as a vital element. The results showed that creating coordination between departments to solve the problems of charitable participation, the sympathy of sports-related bodies, holding meetings with trustees and clerics to justify and express the importance of sports, were among the factors attracting charities for sports development. It is suggested that to attract the participation of benefactors for the development of sports, an make interpretation of religious narrations and hadiths which indicates the importance of sports. Also, identify and develop factors that motivate sports philanthropists.

Keywords

Attracting donors; endowment; people participations; sport development.

* Corresponding Author: Email: mh.ferdowsi@pnu.ac.ir , Tel:+989177193557